

Organ	Strategisk regional beredning
Plats	Sammanträdesrum Silvergruvan, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Fredagen den 26 januari 2024
Ledamöter	Mikael Andersson Elfgren (M), Ordförande Malin Gabrielsson (KD) Kenneth Östberg (S), 2:e vice ordförande Jenny Landernäs (M) Lina Eriksson (L) Ingvar Jonsson (SD), deltar på distans Karolina Myllergård (S), deltar på distans Ulrika Spårebo (S) Heidi-Maria Wallinder (V) Barbro Larsson (C) Jonna Lindman (M), Arboga, deltar på distans Andreas Silversten (S), Arboga, deltar på distans Åsa-Märta Sjöström (S), Fagersta Ann-Christine Andersson (V), Fagersta, deltar på distans Catarina Pettersson (S), Hallstahammar Hans Strandlund (M), Hallstahammar Mikael Peterson (S), Kungsör Stellan Lund (M), Kungsör Per Ågren (S), Köping, deltar på distans Maria Liljedahl (SD), Köping, deltar på distans Johanna Odö (S), Norberg Pratima Åslund (V), Norberg, §§ 6–14, deltar på distans Amanda Lindblad (S), Sala Erik Hamrin (M), Sala, fysiskt deltagande §§ 1–7, deltar på distans fr o m § 8 Ewa Olsson Bergstedt (SD), Skinnskatteberg, §§ 1–8, deltar på distans Johanna Olofsson (M), 3:e vice ordförande, Surahammar Staffan Jansson (S), 1:e vice ordförande, Västerås, §§ 1–8 Elisabeth Unell (M), Västerås, deltar på distans
Övriga	Maria Linder, tillförordnad regiondirektör Christer Alzén, tillförordnad regional utvecklingsdirektör Elin Hellström, mötessekreterare Daniel Holmvin, kommundirektör Sala kommun Ulrica Gradin, länsråd, Länsstyrelsen i Västmanland, §§ 1-6 Veronica Gustafsson Lidman, tf försvarsdirektör, Länsstyrelsen i Västmanland, §§ 1-6 Max Rupla, beredskapschef, Säkerhetsenheten, Region Västmanland, §§ 1–6 Mikael Lagergren, säkerhetsdirektör, Västerås stad, §§ 1-6 Gunilla Glasare, ansvarig krisberedskap och civilt försvar, SKR, §§ 1-6 Siv Living, utvecklingsstrateg Samhällsutveckling, Region Västmanland, § 7 Erik Johansson, utvecklingsstrateg Samhällsutveckling, Region Västmanland, § 7 Simon Bölling, tillförordnad biträdande regional utvecklingsdirektör, § 7 Arne Andersson, förvaltningsdirektör Kollektivtrafikförvaltningen Region Västmanland, § 8

Maria Boman, utvecklingsstrateg Valfärd, Region Västmanland, § 9
 Sofia Ekman, utvecklingsstrateg Valfärd, Region Västmanland, § 9
 Lise-Lotte Eriksson, verksamhetschef Valfärd, Region Västmanland, § 9
 Anders Neuman, kommundirektör Arboga kommun, deltar på distans

§ 1 Fastställande av föredragningslista

Beredningens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

§ 2 Föregående protokoll

Anmäls att beredningens protokoll från sammanträdet 2023-10-20 justerats i föreskriven ordning.

§ 3 Justering

Beredningens beslut

1. Catarina Pettersson utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 4 Nästa sammanträde

Beredningens beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum fredagen den 19 april 2024 klockan 09.00.

§ 5 Minnesanteckningar från samverkansgrupperna

- Samverkansgrupp Hälsa 2023-10-06
- Samverkansgrupp kompetensförsörjning 2023-10-27
- Samverkansgrupp Nära vård 2023-11-10
- Samverkansgrupp Hälsa 2023-12-18

Beredningens beslut

1. Minnesanteckningarna läggs till handlingarna.

§ 6 Civilt försvar, beredskap

Temapass med information och diskussion kring civilt försvar, beredskap.

Ulrica Gradin inleder med att presentera dagordningen för temapasset. Hon tar upp det allvarliga säkerhetspolitiska läget och informerar om Försvarsberedningens totalförsvarsrapport Kraftsamling- Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023: 34). Hon berättar om det aktuella omvärldsläget, Sveriges väg in i Nato, samt tar upp hot mot Sverige och sabotage som har skett i närtid. Hon går igenom vad det svenska samhället behöver förberedas och ha beredskap för, så som avbrott i till exempel el- och dricksvattenförsörjning, nyhets- och informationsproduktion och distribution, samt begränsningar i tillgången på livsmedel och transportkapacitet. Hon berättar om totalförsvaret och civil försvarsförmåga, vad det är och målen med dessa. Vidare berättar hon om civil beredskap och visar en bild på hur beredskapssystemet ser ut med fem samhällsnivåer, där nationell nivå är överst med

riksdag och regering och lokal nivå med landets alla 290 kommuner är längst ner. Hon går särskilt igenom den centrala nivån med beredskapssektorer samt den högre regionala nivån med sex civilområden. Hon lyfter vikten av att beredskapssektorerna arbetar tillsammans samt redogör för civilområdets uppgifter inför respektive vid höjd beredskap. Avslutningsvis tar hon upp att mycket inom området behöver förändras och förbättras samt berättar att det pågår ett antal utredningar. Bland annat två utredningar som lämnat betänkanden: Stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU:2022:57) och Nationell samordning av försörjningsberedskapen (dir. 2021:65).

Länsstyrelsen

Veronica Gustafsson Lidman informerar om U-Sam (samverkan i U-län). Hon tar bland annat upp varför ett U-Sam behövs och lyfter att samhällets krisberedskap bygger på samverkan och ansvarstagande. Hon visar en bild över hur organisationen är uppbyggd och presenterar de olika funktionerna. Hon berättar särskilt om de olika arbetsgrupperna, att dessa träffas för att planera, utbilda och öva samt redogör för vad arbetsgrupperna har arbetat med under 2023. Bland annat har grupperna arbetat med värdlandsstöds, dricksvattenförsörjning under höjd beredskap och tagit fram underlag hur kommunerna ska bygga upp sina krigsorganisationer. Hon informerar om vilka som ingår i U-Sam, däribland länets alla kommuner samt Region Västmanland. Avslutningsvis presenterar hon aktiviteter inom U-Sam och tar bland annat upp krisstödsutbildningar, Rakel- och WIS-utbildningar, Totalförsvarsdagen i april samt regional samverkansövning i oktober.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Gunilla Glasare informerar om arbetet för att ge kommuner och regioner de bästa förutsättningarna att bidra till Sveriges totalförsvar. Hon berättar hur SKR arbetar, vad de gör och hur de företräder kommuner och regioner. Hon berättar att SKR bland annat erbjuder webinarier och "Trappan". Trappan ger tips och exempel på hur kommuner kan utveckla och förbättra det civila försvaret. Hon tar bland annat upp att SKR lyfter vikten av att prata med kommuner och regioner och inte om dem, att representanter från regioner och kommuner måste företräda varandra och inte bara sin egen kommun eller region, samt att länsstyrelsens roll är viktig och samarbeten i länen är avgörande.

Beredningen ställer frågor om bland annat organisering kring händelser gällande miljö- och klimatfrågor, den nya överenskommelsen gällande villkor för och ersättning till kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar, samt lyfter behovet av satsningar på infrastruktur i landet.

Region Västmanland

Max Rupla presenterar Region Västmanlands beredskapsarbete som är uppbyggt i enighet med SKR:s "Trappan". Han går kort igenom steg 1 förberedelser och steg 2 beslut samt lyfter vikten av att alltid ha ett beredskapstänk i sitt dagliga arbete. Han informerar om steg 3 planering och tar upp att det är viktigt att planering görs tillsammans och lyfter planering som berör kommuner. Han berättar bland annat om beredskapsvårdcentralers roll och tar upp fördelar med att representanter från vårdcentralerna deltar vid lokala krishanteringsråd på kommunal nivå. Vidare berättar han om steg 4 inköp/upphandling samt informerar att möjligheten till gemensam försörjningsberedskap utreds. Han berättar om steg 5 utbildning och

övning. Han visar en film från en större övning som gjordes år 2022 samt berättar om kommande CBRNE-övning som kommer att göras under 2025. (CBRNE står för kemiska, biologiska, radiologiska nukleära och explosiva ämnen). Avslutningsvis presenterar han förslag till fortsatt samverkansarbete och tar upp deltagande på varandras övningar, fortsatt arbete med att undersöka möjligheten till gemensam försörjningsberedskapslösning samt gemensam planering för snabbt hemtagande av medicinskt färdigbehandlade patienter.

Västerås stad

Mikael Lagergren inleder med att presentera förslag till gemensamma frågor som länet kan arbeta tillsammans kring. Han tar upp försörjningsfrågor, samordning av kompetens, övning- och utbildningsverksamhet, stabsmetodik samt förberedelser inför Nato-medlemskap. Han berättar kort om Västerås stads extrasatsning på beredskap som gjordes 2022 samt om pågående inventering av långtidslager. Han informerar om frivillig beredskapsgruppen, FBG, som är ett samarbete mellan Västerås stad och Räddningstjänsten Mälardalen där personer utbildas av båda parter för att kunna verka som civilförsvärpersonal. Han går igenom upplägget och berättar bland annat hur resurserna kan användas och presenterar ett exempel från en av länets kommuner. Vidare informerar han bland annat om Natos sju grundläggande förmågor, vilka ska bidra till att upprätthålla alliansens kollektiva försvarsförmåga och möta hot som utmanar den kollektiva säkerheten. Han avslutar med att lyfta att läget är allvarligt och att åtgärder som ger effekt i närtid måste vidtas.

Beredningen är enig om samverkan och samordning i frågan. Beredningen lyfter samverkan mellan region och kommuner samt med länsstyrelsen och SKR, samt att arbetet ska göras tillsammans. Beredningen diskuterar bland annat resurs- och kompetensförsörjningsfrågor, lagerhantering, elförsörjning samt en utökad beredskap för medicinskt färdigbehandlade patienter.

Beredningens beslut

1. Regionala ledningsgruppen får i uppgift att utifrån diskussionen återkomma med förslag på samarbete inom området civilt försvar. Förslaget presenteras vid strategisk regional berednings sammanträde 2024-06-14.

§ 7 Infrastruktur - Trafikverkets inriktningsplanering

RUF230185

Erik Johansson inleder med att kort gå igenom planeringsprocessen för den långsiktiga infrastrukturplaneringen, vilken omfattar nationella stamvägnätet, statliga järnvägar, sjöfart och luftfart. Han berättar att regeringen givit Trafikverket i uppdrag att ta fram ett inriktningsunderlag för planperioden 2026-2037, att syftet är att ge regeringen ett underlag inför kommande infrastrukturproposition samt ge en övergripande vägledning för prioritering av åtgärder. Fokus ska ligga på systemnivå och funktioner, och inte på objekt. Vidare går han igenom processen för nationell plan och vilka påverkansmöjligheter som finns. Han berättar att Region Västmanland är remissinstans för inriktningsunderlaget och går igenom tidplanen för remissvaret som ska vara Regeringskansliet tillhanda senast den 15 april 2024. Han informerar att länets alla kommuner har en möjlighet att lämna inspel till och med den 16 februari i år. Vid strategisk regional berednings sammanträde den 19 april kommer beredningen få information om det remissvar som lämnats.

Siv Living fortsätter och presenterar inriktningsunderlaget i korthet. Hon tar bland annat upp att behov av underhåll, nytt signalsystem och fokus på effektivitet tas upp i inriktningsunderlaget. Hon informerar att budskapet från Trafikverket är att resurserna inte räcker till. Vidare berättar hon hur tjänstepersoner hittills har arbetat med framtagande av ett remissvar och berättar vad de tycker om innehållet och vad de vill trycka på i remissvaret. Hon går igenom ramfördelningen och berättar bland annat att det krävs minst 15 procent högre planram för att kunna upprätthålla funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra namngivna investeringar i nuvarande plan. Avslutningsvis presenterar hon några sammanfattande synpunkter.

Beredningen diskuterar satsningar på infrastruktur med beaktande av beredskapsfrågor samt finansiering av signalsystem. Vidare diskuterar beredningen tidplanen för kommunernas möjlighet till inspel till remissvar, bland annat lyfts att perioden är för kort för att hinna hanteras politiskt i kommunerna.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 8 Kollektivtrafik

Färdtjänstregelverk

Uppföljning och åiterrapportering av det arbete som har bedrivits om färdtjänst.

Arne Andersson berättar om uppdraget och rapporten Färdtjänstregelverk i Västmanland, vilken bifogats möteshandlingarna. Han tar upp likheter och skillnader i kommunernas regelverk och berättar att likheterna främst finns i tillståndets omfattning och att skillnaderna finns i egenavgiftens utformning och resans geografiska räckvidd. Så gott som alla kommuner uppges vara positiva till att ta fram ett länsgemensamt regelverk och bland annat lyftes behovet av att kunna resa till en annan kommun för service som saknas i hemkommunen som angeläget.

Beredningen diskuterar ärendet och de flesta kommuner lyfter att de är positiva till ett fortsatt arbete för ett länsgemensamt regelverk. Beredningen tar bland annat upp att kommunernas intressen i frågan är en förutsättning för det fortsatta arbetet och lyfter det arbete som behöver göras i hemkommunerna. Ett par ledamöter efterfrågar en ekonomisk bedömning och beskrivning av konsekvenser samt lyfter dagens olikheter i bedömningskriterier för Flexlinjer.

Läget i tågtrafiken

Arne Andersson fortsätter med att informera om läget i tågtrafiken i länet. Han berättar att personalbrist, underhållsbrist av fordon, infrastrukturproblem, trafikinformations- och kommunikationsutmaningar samt långsiktiga investeringar är orsakerna till det nu ansträngda läget i all tågtrafik.

Mälardalstrafik

Arne Andersson redogör för förändringar i resandet med tåg jämfört med inledningen av år 2022 och lyfter att det finns en positiv utveckling av resandet med Mälardalstrafik. Vidare går han igenom regularitet och punktlighet för ett antal sträckor med Mälartåg och SJ. Han berättar om störningar i trafiken i december och tar bland annat upp störningskänsliga tåglinjer på grund av enkelspår på vissa

delsträckor samt att vintervädret har haft en negativ påverkan på fordon. Han redogör bland annat för aktuella trafikfrågor inom Mälartåg och SJ samt informerar om statusen på Trafikverkets utbyggnad av järnvägen mellan Tomtebodavägen och Kallhäll från två spår till fyra spår.

Tåg i Bergslagen

Arne Andersson informerar att VR Sverige sedan den 10 december i år är ny operatör för Tåg i Bergslagen. Han berättar att den nya leverantören har haft svårt att leverera trafik sedan avtalsstarten och att detta bidragit till ett stort antal inställda avgångar där resenärer på Bergslagspendeln är hårdast drabbade. Främsta anledningen till inställd trafik är personalbrist, men även fordonsbrist och brister i trafikinformationen påverkar. Han informerar att det finns ett stort engagemang hos operatören för att lösa situationen och tar bland annat upp ett intensifierat arbete med rekrytering av personal. Han avslutar med att visa en bild över antal störningstimmar över tid samt orsakerna till detta.

Beredningen diskuterar hur kommunerna i länet påverkas av det rådande läget i tågtrafiken och tar bland annat upp kompetensförsörjning och arbets- och skolpendling. Vidare diskuterar beredningen bristande kommunikation, statusen på Citybanan, vilken kommunerna medfinansierat samt förtroendet för kollektivtrafiken på lång och kort sikt.

Punkten om utveckling av produkter och villkor presenteras vid ett annat möte med strategisk regional beredning.

Beredningens beslut

1. Kollektivtrafikförvaltningens direktör får i uppdrag att arbeta fram ett förslag till länsgemensamt regelverk för färdtjänst med ekonomiska konsekvenser.
2. Övrig information noteras.

§ 9 Länsgemensam överenskommelse för samverkan om vuxnas psykiska ohälsa

RUF230139

Ärendet i korthet

Strategisk regional beredning föreslår att rekommendera länets kommuner och Region Västmanland att anta länsgemensam överenskommelse för samverkan om vuxnas psykiska ohälsa. Överenskommelsen är framtagen utifrån lagkrav och utgör ett styrdokument för kommuner i Västmanlands län och Region Västmanland.

Efter beslut i Strategisk regional beredning skickas överenskommelsen till samtliga parter för beslutsprocess och underskrift.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Länsgemensam överenskommelse för samverkan om vuxnas psykiska ohälsa är ett styrdokument för kommuner i Västmanlands län och Region Västmanland. Enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska socialtjänsten och hälso- och sjukvården ingå överenskommelser om samarbete för personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med beroendeproblematik. Den framtagna överenskommelsen möter lagkraven.

Överenskommelsens syfte är att stärka samverkan mellan huvudmännen i frågor som rör vuxnas psykiska hälsa. Målgruppen för överenskommelsen är för personer över 18 år med psykisk ohälsa, riskbruk, skadligt bruk, beroende av alkohol, andra substanser och spel eller en samsjuklighet när det finns ett behov av samverkan eller samplanerade insatser mellan huvudmännen.

Framtagande

Överenskommelsen är framtagen av Region Västmanland, verksamheten Välfärd, tillsammans med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, representanter från socialförvaltningar i länets kommuner och brukarorganisationen NSPH-V (Nationell samverkan för psykisk hälsa - Västmanland). Samverkan har skett med ytterligare verksamheter inom kommun och regionen, samt Länsstyrelsen, Statens institutionsstyrelse, Kriminalvården.

I samråd med Chefsforum (socialchefer och utsedda chefer från hälso- och sjukvårdens ledning) tillsattes en styrgrupp, en arbetsgrupp och en referensgrupp med representanter från berörda verksamheter. Utöver arbete i de särskilt tillsatta grupperna har förankring och dialog skett fortlöpende i berörda samverkansforum.

Remissförfarande och beslutsprocess

Överenskommelsen var på remiss 230619 – 231015. Remissinstanser var samtliga kommuner i Västmanlands län, Region Västmanlands hälso- och sjukvårdsförvaltning, Samordningsförbunden Västmanland, Funktionsrätt Västmanland och Nationell samverkan för psykisk hälsa NSPH – Västmanland.

Remissvar inkom från nio av länets tio kommuner samt Region Västmanlands hälso- och sjukvårdsförvaltning. Samtliga remissvar har tagits i beaktande och förändringar har gjorts med hjälp av arbetsgruppen och referensgruppen utifrån förslag från remissinstanserna.

Förankring efter remiss sker i:

- Politiska samverkansgruppen-Nära vård 2023-11-10
- Regional ledningsgrupp 2023-11-17
- Regionala utvecklingsnämnden 2023-12-04
- Chefsforum 2023-12-08

Efter beslut i Strategisk regional beredning skickas överenskommelsen till samtliga parter för beslutsprocess och underskrift.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några större verksamhetsmässiga konsekvenser. Konsekvensen av att strukturen för samverkan på lokal nivå förändras, leder till färre möten för samtliga verksamheter. I de tidigare tre överenskommelserna fanns en struktur för tre olika lokala ledningsgrupper per kommun, som nu har slagits ihop till en lokal ledningsgrupp per länsdel.

Juridiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några juridiska konsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några större administrativa konsekvenser. Uppföljning av överenskommelsen innebär ett merarbete för verksamheten Valfärd men bedöms kunna hanteras inom ramen för ordinarie uppdrag.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Prövning av barnens bästa

Målgruppen för överenskommelsen är vuxna men i framtagandet av överenskommelsen har barn som anhöriga beaktats. En prövning av barnets bästa är genomförd, och visar att barnets bästa har beaktats vid framtagandet.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms ha en positiv påverkan för berörda invånare.

Uppföljning

Uppföljning av överenskommelsen ska ske vart fjärde år. Ansvarig är Region Västmanland, verksamheten Valfärd. Uppföljning ska göras i dialog med ansvariga chefer och verksamhetsföreträdare i regionen och kommunerna. Uppföljning av mål och indikatorer sker årsvis och rapporteras till Chefsforum samt berörda politiska samverkansforum. All statistik ska vara könsuppdelad och uppföljningen bör analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv.

Sofia Ekman och Maria Boman informerar och tar bland annat upp syfte med överenskommelsen, årlig uppföljning och processen för framtagande. De går igenom remissperioden, hanteringen av remissvar samt vilka ändringar som har gjorts utifrån remissinstansernas inlämnade synpunkter. Bland annat har ett förtydligande och förordande om undertecknande parter för överenskommelsen gjorts. Förordandet följer SKR:s rekommendation.

Beredningen diskuterar den kommunala processen för framtagande av överenskommelsen och respektive kommuns ansvar för förankring i den egna kommunen.

Beredningens beslut

1. Strategisk regional beredning rekommenderar Region Västmanland och länets kommuner att anta Länsgemensam överenskommelse för samverkan om vuxnas psykiska ohälsa.
2. Överenskommelsen ersätter följande överenskommelser och riktlinje som därmed utgår:
 - Samverkan kring personer med missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel
 - Överenskommelse mellan Region Västmanland och kommunerna i

Västmanland om samverkan kring vuxna personer med psykisk sjukdom/funktionsnedsättning

- Överenskommelse om samverkan mellan Region Västmanland och respektive kommun i Västmanland avseende äldre
- SIP Läns gemensam riktlinje mellan Region Västmanland och kommunerna i Västmanlands län för samordnad individuell plan

§ 10 Årsplanering 2024 för strategisk regional beredning

Daniel Holmvin inleder med att berätta om strategisk regional berednings uppgifter och vilka frågor som beredningen har till uppgift att hantera. Han redogör för förslag till årsplan för 2024 och dess förankring.

Beredningen diskuterar tillägg av tema kultur och idrott i årsplanen, behov av mer uppföljning av det som behandlas vid strategisk regional berednings sammanträden samt återkommande återrapportering på området civilförsvar. Vidare lyfts frågan om mötesplatser för strategisk regional beredning.

Ordförande påminner att de kommuner som vill ta emot strategisk regional beredning i sin kommun ska anmäla detta till sekretariatet, sekretariat@regionvastmanland.se.

Beredningens beslut

1. Det redovisade förslaget till årsplanering 2024 för strategisk regional beredning godkänns.

§ 11 Anmälningsärenden

- Årsplan 2024 Samverkansgrupp kompetensförsörjning
- Årsplan 2024 Samverkansgrupp Hälsa

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 12 Mellankommunala frågor

Möjlighet att lyfta aktuella mellankommunala frågor för dialog.

Inga frågor lyfts.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 13 Övriga frågor

Ordförande Mikael Andersson Elfgrén informerar beredningen om att Maria Linder anställs som ny regiondirektör för Region Västmanland.

§ 14 Kommande möte

Vid nästa sammanträde planeras följande frågor:

- Tema trygghet (välfärdsbrottslighet och gängkriminalitet med mer)

- Infrastruktur
- Återrapport näringslivsprojekt
- Nära vård, målbild och färdplan

Vid protokollet

Elin Hellström, mötessekreterare

Justerat 2024-02-09

Mikael Andersson Elfgrén

Ordförande

Catarina Pettersson

Justerare